

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 6. novembra 2017. godine
Br. ref.: RK 1149/17

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI29/16

Podnosilac

Afërdita Gashi-Sinanaj

**Ocena ustavnosti presude Rev. br. 236/2015 Vrhovnog suda Kosova
od 5. oktobra 2015. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Arta Rama-Hajrizi, predsednica
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Bekim Sejdiu, sudija
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija i
Gresa Caka-Nimani, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podnela Afërdita Gashi-Sinanaj iz Prištine (u daljem tekstu: podnositeljka zahteva).

Osporena odluka

2. Podnositeljka zahteva osporava presudu Rev. br. 236/2015 Vrhovnog suda Kosova od 5. oktobra 2015. godine, koju je primila 18. novembra 2015. godine.

Predmetna stvar

3. Podnositeljka zahteva traži ocenu ustavnosti osporene presude, kojom tvrdi da joj je povređeno pravo na pravično i nepristrasno suđenje i pravo na imovinu (član 31, odnosno član 46. Ustava).

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava, članu 47. Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon), i pravilu 29 Poslovnika o radu Ustavnog suda Kosova (u daljem tekstu: Poslovník).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 11. februara 2016. godine, podnositeljka je putem pošte podnela zahtev Ustavnom sudu (u daljem tekstu: Sud).
6. Dana 14. marta 2016. godine, predsednica Suda je odlukom imenovala sudiju Ivana Čukalovića za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Arta Rama-Hajrizi i Gresa Caka-Nimani.
7. Dana 11. oktobra 2016. godine, Sud je obavestio podnositeljku o registraciji zahteva i dostavio Vrhovnom sudu kopiju zahteva.
8. Dana 30. maja 2017. godine, Veće za razmatranje je razmotrio izveštaj sudije izvestioca i iznelo preporuku Sudu o neprihvatljivosti.

Pregled činjenica

9. Dana 17. novembra 2011. godine, Opštinski sud u Prištini je doneo presudu C. br. 610/2010 kojom je usvojio, kao osnovan, tužbeni zahtev tužioca SH.H. i potvrdio da mu pripada pravo na korišćenje imovine-parcele u Prištini, zasnivajući se na ugovoru o kupoprodaji VR. br. 2712/2000 od 10. oktobra 2000. godine zaključenim između njega kao kupca i advokata H.S. koji je s punomoćjem zastupao SH.A. (sada pokojnog) koji je bio vlasnik nepokretnosti.
10. Gore navedenom presudom u tački III, sud je utvrdio da je ništavan ugovor o kupoprodaji zaključen i overen u Opštinskom sudu u Prištini 25. aprila 2001. godine između supruge vlasnika SH.A., sada pokojnog, u svojstvu prodavca, koja je tvrdila da je vlasnica iste parcele na osnovu nasleđstva prema rešenju T. br 69/2001 od 23. marta 2001. godine i podnositeljke zahteva u svojstvu kupca.
11. Dana 9. decembra 2013. godine, podnositeljka zahteva i SH.A. su izjavili žalbu Okružnom sudu u Prištini zbog: a) povrede odredaba parničnog postupka i b) pogrešne primene materijalnog prava.

12. Dana 3. marta 2015. godine, Apelacioni sud Kosova je presudom AC. br. 3055/12 odbio, kao neosnovanu, žalbu podnositeljke zahteva i potvrdio presudu prvostepenog suda.
13. Dana 24. aprila 2015. godine, podnositeljka zahteva je podnela Vrhovnom sudu Kosova zahtev za reviziju zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava.
14. Dana 5. oktobra 2015. godine, Vrhovni sud Kosova je presudom Rev. br. 236/2015 odbio, kao neosnovan, zahtev podnositeljke za reviziju.

Navodi podnosioca

15. Podnositeljka zahteva je tvrdila da uopšte nije znala da je pokrenuta civilna tužba protiv nje, da nije uopšte učestvovala u prvostepenom suđenju, dok je dalje istakla da Apelacioni sud i Vrhovni sud nisu uspeli da pravično ocene glavnu činjenicu ovog procesa koja je pravna radnja punomoćnika (advokata) da zaključi ugovor o kupoprodaji na ime opunomoćnika skoro godinu dana nakon što je davalac punomoćja (vlasnik parcele za koju je sproveden spor) preminuo.
16. Podnositeljka zahteva dodatno tvrdi da je na potpuno legitiman način postala vlasnica osporene nepokretnosti, istu je bez ikakvog ometanja registrovala u zemljišnim knjigama i uzela u posed. Prema njenim rečima, sudskim odlukama su očigledno povređeni članovi 31. i 46. Ustava.

Prihvatljivost zahteva

17. Da bi sudio u vezi sa zahtevom podnositeljke, Sud prvo ocenjuje da li je podnositeljka zahteva ispunila uslove prihvatljivosti propisane Ustavom i Zakonom o Ustavnom sudu i dalje precizirane u Poslovniku Suda.
18. S tim u vezi, Sud se poziva na član 113.7 Ustava, gde se propisuje:

“Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.”
19. Pored toga, Sud uzima u obzir član 48. Zakona o Ustavnom sudu u vezi sa tačnošću zahteva, koji propisuje:

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori.”
20. Sud, takođe, uzima u obzir pravilo 36 Poslovnika, gde se propisuje:

(1) *“Sudu je dozvoljeno da rešava zahtev:*

(...)

(d) *ako je zahtev prima facie opravdan ili nije očigledno neosnovan.*

(b) da iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava.”

21. Na osnovu gorenavedenog, Sud utvrđuje da je podnositeljka podnela individualni zahtev nakon što je iscrpela sva pravna sredstva na raspolaganju i u roku koji je propisan u članu 49. Zakona. Stoga, Sud će razmotriti meritum slučaja u odnosu na pokrenute tvrdnje o ustavnim povredama.
22. Sud podseća da član 53. Ustava obavezuje Ustavni sud da se “*Osnovna prava i slobode zagantovana ovim Ustavom tumače u saglasnosti sa sudskom odlukom Evropskog suda za ljudska prava*”. Stoga, tokom razmatranja slučaja ova praksa će se uzeti u obzir.
23. U smislu tvrdnji pokrenutih u zahtevu, Sud utvrđuje da je podnositeljka zahteva osporila presudu Rev. br. 236/2015 Vrhovnog suda Kosova od 5. oktobra 2015. godine, koja je bila končana odluka, naglašavajući da joj je povređeno pravo na pravično i nepristrasno suđenje i pravo na imovinu, koja su garantovana Ustavom Kosova i koja u relevantnom delu za slučaj imaju sledeći sadržaj.

Član 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje]

1. Svakom se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih.

2. Svako ima pravo na javno, nepristrasno i pravično razmatranje odluka o pravima i obavezama ili za bilo koje krivično gonjenje koje je pokrenuto protiv njega/nje, u razumnom roku, od strane nezavisnog i nepristrasnog, zakonom ustanovljenog, suda.

[.....]

Član 46. [Zaštita imovine]

1. Garantuje se pravo na imovinu.

2. Korišćenje imovine je regulisano zakonom, u skladu sa javnim interesom.

3. Niko se ne može arbitrarno lišiti lične imovine. Republika Kosovo ili javne vlasti Republike Kosovo mogu izvršiti eksproprijaciju imovine ako je ista u skladu sa zakonom, ako je neophodna ili adekvatna za postizanje javnih ciljeva ili podržavanje javnog interesa, a za koju se vrši neposredna adekvatna kompenzacija licu ili licima, imovina kojih se ekspropriše.

[.....]

24. Tokom razmatranja tvrdnji o povredi prava na pravično i nepristrasno suđenje, Sud ocenjuje da li je sudski postupak u celosti bio pravičan i nepristrasan kao što je i propisano u članu 31. Ustava (vidi: između ostalog *mutatis mutandis Edwards protiv Ujedinjenog kraljevstva*, 16. decembar 1992. godine, str. 34,

serija A br. 247 i B. *Vidal protiv Belgije*, 22. april 1992. godine, str. 33, serija A br. 235).

25. Iako je Sud u presudama redovnih sudova primetio nekoliko ponovljenih grešaka, kao na primer: datum overe ugovora o kupoprodaji koji je zaključen između podnositeljke zahteva i SH.A., negde je naveden 25. april 2014. godine, a negde 25. januar 2014. godine; ili u sudskim odlukama različitih stepena su pomešana imena strana u postupku. Sud, međutim, naglašava da u principu nema dužnost da se bavi greškama u činjenicama ili zakonu počinjenim od strane redovnih sudova, osim i u meri u kojoj su takve greške mogle povrediti prava i slobode zaštićene Ustavom (Vidi: *Garcia Ruiz protiv Španije*, predstavka br. 30544/96 [VV], presuda od 21. januara 1999. godine, stav 28). U tom smislu, ustavna kontrola sudskih odluka je ograničena samo u cilju zaštite ustavnih prava pojedinca.
26. Što se tiče gorenavedenog, Sud primećuje da je podnositeljka zahteva tvrdila da presudom Vrhovnog suda u vezi sa revizijom, ali i drugim presudama redovnih sudova, nisu ispoštovane garancije iz člana 31. Ustava, jer nije obavestena o sudskom postupku pokrenutim protiv nje i shodno tome, nije učestvovala na suđenju prvostepenog suda i zbog nedovoljnog obrazloženja sudskih odluka o ključnim činjenicama, jer redovni sudovi nisu jasno uspeali da objasne ključni element procesa utvrđivanja ugovora o kupoprodaji u Opštinskom sudu u Prištini od strane opunomoćenog advokata, koji je koristio punomoćje skoro godinu dana nakon smrti davaoca punomoćja.
27. U tom smislu, Sud konstatuje da je Opštinski sud u Prištini u svojoj presudi C. br. 610/2010 u delu obrazloženja, istakao: „*Pokojni Shemsi Agushi je dao punomoćje advokatu H.S. iz Prištine za prodaju sporne nepokretnosti, koje je registrovano pod brojem 5/99 dana 10.02.1999. godine u Opštinskom sudu u Prištini, nakon čega je pokojni Sh.A. preminuo 14.12.1999. godine u Prištini. Nakon smrti Sh.A., tužilac je zaključio ugovor o kupoprodaji sporne nepokretnosti sa zastupnikom Sh.A., koji je overen u sudu pod brojem VR. br. 2712/2000 od 10.02.2000. godine.*”
28. Opštinski sud je, dalje, obrazložio: „*Tužena je (supruga pokojnog Sh.A.) nakon smrti Sh.A. razmotrila nasledstvo i na osnovu rešenja T. br. 69/2001 od 23.03.2001. godine je proglašena naslednicom i ovu nepokretnost je prodala Afërditi Gashi iz Prištine ugovorom Vr. br. 2172/2001 od 15.01.2001. godine i predala joj u posed i korišćenje.*”
29. Što se tiče pitanja važenja punomoćja i njegovog korišćenja od strane advokata nakon smrti davaoca punomoćja, sud je obrazložio: „*Nakon što je pokojni Sh.A. preminuo 14.12.1999. godine, a tužilac je na osnovu punomoćja, datog 10.02.1999. godine, overio potpise u ugovoru u Opštinskom sudu u Prištini VR. br. 2712/2000 od 10.02.2000. godine, dakle, kada Sh. A. više nije bio živ, u smislu odredbe člana 94, stav 3 ZOO, ovo punomoćje prestaje prestankom pravnog lica, odnosno smrću lica koje ga je dalo, osim ako se započeti posao ne može prekinuti bez štete po pravne sledbenike ili ako punomoćje važi i za slučaj smrti davaoca, bilo po njegovoj volji, bilo s obzirom na prirodu posla.*”

30. Apelacioni sud je, odbijajući žalbu podnositeljke zahteva, presudom AC. br. 3055/12, usvojio u celosti ocenu prvostepenog suda i između ostalog, u presudi naglasio: *"U ovom pravno, parničnom stanju, ovaj sud je ocenio zaključak prvostepenog suda i utvrdio da je isti pravičan i osnovan, da je zasnovan na izvedenim dokazima i spisima predmeta i da su dati opravdani razlozi, koje prihvata i ovaj sud."*
31. Ovaj sud je dalje obrazložio: *"Takođe, ovaj sud smatra da prvostepeni sud nije povredio odredbe parničnog postupka, za koje se ovaj sud brine prema službenoj dužnosti, činjenično stanje je pravično i potpuno utvrdio i pravično je primenio i materijalno pravo."*
32. Sud, dalje, primećuje da je Vrhovni sud, odlučujući po zahtevu podnositeljke za reviziju utvrdio: *"Vrhovni sud Kosova je ocenio da su nižestepeni sudovi na osnovu pravičnog i potpunog utvrđivanja činjeničnog stanja pravilno primenili odredbe parničnog postupka i materijalno pravo, da pobijena presuda i presuda prvostepenog suda nisu zahvaćene bitnim povredama odredaba parničnog postupka, koje ova sud primećuje prema službenoj dužnosti, da su nižestepeni sudovi u svojim presudama dali dovoljno razloga o odlučujućim činjenicama za pravično suđenje ove pravne stvari, koje prihvata i ovaj sud."*
33. Sud utvrđuje i da se Vrhovni sud u presudi, u vezi sa revizijom, pozvao na pitanje punomoćja koje je posebno osporila podnositeljka zahteva, utvrđujući: *"Sada pokojni Sh.A., je opunomoćio advokata Halima Sylejmanija iz Prištine da preduzme sve potrebne proceduralne radnje za overu ugovora o kupoprodaji u sudu i da se tužiocu prenese svo pravo svojine, koje je overeno u sudu pod brojem Vr. br. 5/99 od 10.02.1999. godine, i nakon toga je 14.12.1999. godine, preminuo Shaip Hamidi, kao davalac punomoćja."*
34. U ovom slučaju, Sud primećuje da je Vrhovni sud osporenom presudom odlučio da odbije zahtev za reviziju, podržavajući zaključak činjeničnog stanja i primenjivog zakona nižestepenih sudova i naširoko je razradio tvrdnje podnositeljke zahteva u vezi sa svim pokrenutim pitanjima, odgovarajući na osporeno punomoćje, kao i na validnost zaključenog ugovora o kupoprodaji nepokretnosti koji je bio predmet spora.
35. Sud, takođe, utvrđuje da je i o tvrdnji o neučestvovanju na sudskoj sednici kao drugoj pokrenutoj osnovi o povredi prava na pravično i nepristrasno suđenje Opštinski sud u Prištini dao odgovor, utvrđujući da je podnositeljka zahteva bila pozvana na redovan način na ročište, ali ona ni na jedan način nije opravdala svoje odsustvo, *"Dakle, sud je u skladu sa članom 423.4 ZPP glavnu sednicu održao u njenom odsustvu."*
36. U ovim okolnostima slučaja kada su glavna pitanja pokrenuta od strane podnositeljke zahteva naširoko razmotrena od strane redovnih sudova, kada su tri sudska stepena dala pravnu ocenu i zakonito rešenje za spor među stranama, Sud ne može da utvrdi da je došlo od povrede člana 31. Ustava u vezi sa pravom na pravično i nepristrasno suđenje.

37. Budući da se pretpostavlja da je povreda člana 46. [Zaštita imovine] izvršena kao posledica nepravičnog i nepristrasnog suđenja, Sud shodno tome ne utvrđuje povredu člana 46. Ustava.
38. Sud na osnovu principa supsidijarnosti nema ulogu suda četvrtog stepena i ne sudi u vezi sa konačnim ishodom sudskih odluka (vidi: slučaj *Fc Metrebi protiv Gruzije*, stav 31, presuda ESLJP od 31. jula 2007. godine), a sudeći prema okolnostima slučaja, izgleda da je cilj podnositeljke zahteva bio upravo osporavanje ishoda sudskog postupka.
39. Na osnovu gore navedenog, Sud utvrđuje da činjenice iznete od strane podnositeljke zahteva ni na jedan način ne opravdavaju tvrdnju o povredi prava na pravično i nepristrasno suđenje i prava na imovinu. Dakle, na osnovu pravila 36, stav (2), tačka (b) i (d), utvrđuje da zahtev treba da se proglasi neprihvatljivim, kao očigledno neosnovan.

IZ TIH RAZLOGA

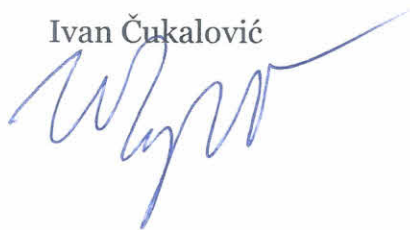
Ustavni sud Kosova u skladu sa članom 47. Zakona i pravilima 36 (2) (b), (d) i 55 (4) Poslovnika, na sednici održanoj 30. maja 2017. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;
- III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20.4 Zakona i
- IV. Ova odluka stupa na snagu odmah

Sudija izvestilac

Ivan Čukalović

Predsednica Ustavnog suda

Arta Rama-Hajrizi

